

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

DIREKTORAT ZA JAVNO NAROČANJE

Sektor za sistem javnega naročanja

Tržaška 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 18 80

F: 01 478 83 31

E: gp.mju@gov.si

www.mju.gov.si

Številka: 430-77/2016/6

Datum: 30.3.2016

Zadeva: Tolmačenje javno – naročniške zakonodaje (ZJN-3)

Predmet: Merila za oddajo javnega naročila

Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/2015; v nadaljevanju ZJN-3) določa, da je javna naročila treba oddati na podlagi objektivnih meril, ki zagotovijo skladnost z načeli transparentnosti, nediskriminacije in enakopravnosti med ponudniki in jamčijo ocenjevanje ponudb v razmerah učinkovite konkurence.

Na podlagi ZJN-3 **po novem** naročnik javno naročilo odda na podlagi **ekonomsko najugodnejše ponudbe**. Nasprotno je ZJN-2 za izbiro ponudbe ponujal dve možnosti, in sicer, izbor ob uporabi merila ekonomske najugodnejše ponudbe, ali pa merilo najnižje cene.

Ekonomsko najugodnejša ponudba po ZJN-3 pomeni za naročnika najbolj optimalno ponudbo, in mora biti ocenjena glede na najboljše razmerje med ceno in kakovostjo, pri čemer mora biti vedno vključen vidik cene ali stroškov. Takšno oceno ekonomsko najugodnejše ponudbe se opravi tudi zgolj na podlagi cenovne ali stroškovne učinkovitosti. Naročniki lahko ustrezne standarde kakovosti določijo s tehničnimi specifikacijami ali pogoji za izvedbo javnega naročila. Pri oceni ekonomsko najugodnejše ponudbe je cena še vedno lahko edino merilo, to pa **ne velja** v primeru arhitekturnih, inženirskih, prevajalskih in svetovalnih storitev, pa tudi ne pri storitvah izdelave računalniških programov, kadar se izdelajo za potrebe naročnika.

Možnosti uporabe meril po ZJN-3 za izbor ekonomsko najugodnejše ponudbe so lahko na primer le **cena** (razen za oddajo javnega naročila storitve izdelave računalniških programov, arhitekturnih in inženirskih storitev ter prevajalskih in svetovalnih storitev), ali zgolj **stroški** oziroma **kombinacija obeh z drugimi merili** ali pa samo **kakovostna merila**, glede katerih je pogoj v naprej določen fiksni strošek ali fiksna cena.

Da se zagotovi upoštevanje načela enake obravnave pri oddaji javnih naročil, morajo naročniki uvesti potrebno transparentnost, kar pomeni da so lahko vsi ponudniki ustrezno obveščeni o merilih in ureditvah, ki se bodo uporabljali pri odločanju o oddaji javnega naročila. Zato je treba merila za oddajo javnega naročila in relativne ponderje za vsakega od teh meril navesti v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Merila morajo biti nediskriminatorna, sorazmerna in povezana s predmetom naročila.

V zakonu je v zvezi z najboljšim razmerjem med ceno in kakovostjo določen neizčrpen seznam možnih meril za oddajo javnega naročila, ki zajemajo okoljske in socialne vidike.

Drugi odstavek 84. člena ZJN-3 določa, da merila, ki se nanašajo na kakovost ter okoljske ali socialne vidike, povezane s predmetom javnega naročila lahko na primer vključujejo:

- a) kakovost, vključno s tehničnimi prednostmi, estetske in funkcionalne lastnosti, dostopnost, oblikovanje, prilagojeno vsem uporabnikom, socialne, okoljske in inovativne značilnosti ter trgovanje in pogoje v zvezi z njim;
- b) organiziranost, usposobljenost in izkušnost osebja, ki bo izvedlo javno naročilo, če lahko kakovost osebja bistveno vpliva na raven izvedbe javnega naročila;
- c) poprodajne storitve, tehnično pomoč in pogoje dobave, kot so datum dobave ali dokončanja del, postopek dobave ali izvedbe in trajanje dobav ali del.

Naročnik lahko poleg primeroma naštetih meril, določi tudi druga merila, vendar morajo ta omogočati opredelitev ekonomsko najugodnejše ponudbe. Pomembno je, da naročniki za oddajo javnega naročila izberejo merila, ki jim bodo omogočila pridobitev kakovostnih gradenj, blaga in storitev, ki najbolj ustrezajo njihovim potrebam. Pomembno je poudariti, da je pri tem potrebno paziti, da izbrana merila naročniku ne omogočajo neomejene svobode izbire in da zagotavljajo učinkovito in pošteno konkurenco. Da lahko ugotovimo, katera ponudba je ekonomsko najugodnejša, odločitev o oddaji javnega naročila ne sme temeljiti le na merilih, ki niso povezana s stroški (ali vsaj s ceno).

Z namenom učinkovitejšega upoštevanja socialnih in okoljskih vidikov pri postopkih javnega naročanja lahko naročniki uporabljajo merila za oddajo javnega naročila ali pogoje za izvedbo javnega naročila v zvezi z gradnjami, blagom ali storitvami, ki jih je treba zagotoviti v okviru javnega naročila, in sicer v vseh pogledih in stopnjah njihovega življenjskega cikla, od pridobivanja surovin za proizvod do njegove odstranitve, vključno z dejavniki, povezanimi z določenim postopkom proizvodnje, dobave ali trgovanja in pogojev trgovanja teh gradenj, blaga ali storitev, ali določenim postopkom na poznejši stopnji njihovega življenjskega cikla, tudi če ti dejavniki fizično niso del njih.

ZJN-3 določa tudi, da mora biti merilo povezano izključno s predmetom javnega naročila. To pomeni, da se merilo nanaša na gradnje, blago ali storitve, ki jih je treba zagotoviti v skladu z javnim naročilom, in sicer v katerem koli pogledu in na kateri koli stopnji njihove življenjske dobe, vključno z dejavniki, povezanimi s posebnim postopkom proizvodnje, zagotavljanja ali trženja teh gradenj, blaga ali storitev, ali s posebnim postopkom za drugo stopnjo njihove življenjske dobe, tudi če takšni dejavniki vsebinsko niso del njih.

Glede meril za oddajo javnih naročil obstaja tudi že precej izčrpna sodna praksa sodišča EU, zgolj kot primer navajamo sodbo C-513/99 v zadevi Concordia Bus (v tem primeru gre za merilo varstva okolja) v kateri je sodišče odločilo, da lahko naročnik, ki v okviru oddaje javnega naročila odloči o oddaji javnega naročila ponudniku, ki je predložil ekonomsko najugodnejšo ponudbo, upošteva merila varstva okolja, če so ta merila povezana z vsebino javnega naročila, če temu naročniku ne dajejo brezpogojne svobode pri oddaji, če so izrecno navedena v razpisni dokumentaciji ali v objavi javnega razpisa in če spoštujejo vsa temeljna načela prava Skupnosti, zlasti načelo prepovedi diskriminacije.

Sašo Matas
Generalni direktor